

Vergaderjaar 2014–2015

32 175

Huwelijks- en gezinsmigratie

Nr. 58

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VEILIGHEID EN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 13 juli 2015

Ter uitvoering van de tijdens de plenaire behandeling (Handelingen II 2013/14, nr. 65, item 4) van het wetsvoorstel Tegengaan huwelijksdwang in de Tweede Kamer aangenomen motie Van Oosten c.s. (Kamerstuk 33 488, nr. 11), heeft de Staatscommissie voor het internationaal privaatrecht op verzoek van Staatssecretaris Teeven aanvullend advies uitgebracht over de (on)mogelijkheden om erkenning te onthouden aan in het buitenland gesloten neef/nicht-huwelijken. Dit aanvullend advies treft u bij deze brief aan¹. De Staatscommissie concludeert dat het niet mogelijk is in Nederland erkenning te onthouden aan in het buitenland rechtsgeldig gesloten neef/nichthuwelijken

De Staatscommissie meent dat het onthouden van de erkenning leidt tot ernstige miskennen van de exceptie van de openbare orde in het internationaal privaatrecht. Toepassing van de openbare orde is daarentegen wel aan de orde als het neef/nicht-huwelijk, of elk ander huwelijk, onder dwang is gesloten. Maar zolang daarvan geen sprake is, kan de openbare orde niet als afweermiddel worden ingezet (buitengrenscriterium). Waar immers onder bepaalde voorwaarden, te weten het afleggen van een beëdigde verklaring dat van dwang geen sprake is, een neef/nichthuwelijk in Nederland nog steeds gesloten zal kunnen worden, kan niet worden volgehouden dat het neef/nicht-huwelijk waarin geen sprake is van dwang (of van een schijnhuwelijk) in strijd is met wat naar Nederlandse opvattingen behoorlijk en geoorloofd is. De Staatscommissie verwijst ter zake tevens naar relevante jurisprudentie van de Hoge Raad der Nederlanden.

Wanneer het buitenlandse recht niet aan dit buitengrenscriterium voldoet, blijft de toepassing van dat recht achterwege. Voldoet het buitenlandse recht wel aan het buitengrenscriterium en is het vreemde recht in absolute zin niet in strijd met de Nederlandse openbare orde, dan kan de toepassing van dat buitenlandse recht alsnog achterwege blijven, indien

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

het zou leiden tot een gevolg dat naar Nederlandse opvattingen niet mag worden geduld (het binnengrenscriterium). In deze laatste situatie spelen de omstandigheden van het geval een belangrijke rol en de betrokkenheid van Nederland daarbij. Naarmate de casus minder nauw met Nederland is verbonden, neemt de afweerkracht van de openbare orde af. De Staatscommissie is van mening dat vreemd recht op grond waarvan neef/nichthuwelijken zijn toegestaan aan zowel het buitengrens- als aan het binnengrenscriterium voldoet. Aan het buitengrenscriterium omdat de buitenlandse wetgever niet treedt buiten het kader van wat de Nederlandse wetgever naar Nederlandse opvattingen zou kunnen en mogen doen en aan het binnengrenscriterium omdat het in het buitenland gesloten neef/nichthuwelijk niet leidt tot een gevolg dat naar Nederlandse opvattingen niet zou mogen worden geduld.

De Staatscommissie komt voorts na ampele overwegingen tot het oordeel dat een algemene regeling op grond waarvan de erkenning van een in het buitenland gesloten neef/nichthuwelijk wordt geweigerd problematisch is in het licht van art. 12 EVRM, het recht van een persoon van huwbare leeftijd om te huwen en een gezin te stichten. Uit de rechtspraak over deze bepaling van het EHRM blijkt dat een algemeen verbod disproportioneel is en daarmee de toets der kritiek niet zal kunnen doorstaan. Bovendien is een algemeen verbod op erkenning van in het buitenland gesloten neef/nichthuwelijken discriminerend.

Het advies van de Staatscommissie, dat ik begrijp, ondersteunt ook hetgeen Staatssecretaris Teeven over de erkenning van in het buitenland gesloten neef/nichthuwelijken reeds eerder in de schriftelijke en mondelinge beraadslagingen met de leden van uw Kamer heeft verwoord. Het huwelijk van de in een ander land met elkaar gehuwde neef en nicht zal ook in Nederland de rechtsgevolgen hebben die aan het huwelijk zijn verbonden.

De Minister van Veiligheid en Justitie,
G.A. van der Steur